خبر

انتشار مجموعه زندگی‌نامه امام‌خمینی(ره) در «آقا روح‌الله»

مجموعه کتاب زندگی‌نامه امام‌خمینی(ره) به قلم حجت‌الاسلام حمیدرضا باقری به‌زودی منتشر خواهد شد.

به گزارش خبرگزاری تسنیم، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل با همکاری پژوهشکده باقرالعلوم(ع) به‌زودی زندگی‌نامه امام‌خمینی(ره) را در چند جلد منتشر خواهد کرد. در آستانه انتشار مجلدات اولیه این مجموعه، حجت‌الاسلام حمیدرضا باقری، نویسنده کتاب در یادداشتی کوتاه، درباره این اثر توضیحاتی به شرح ذیل ارائه داد.

«کتاب «آقا روح‌الله» اولین جلد از مجلدات یک کلان‌پروژه با عنوان بررسی منطق رهبری امامین انقلاب است. این پروژه از سال ۱۳۹۰ به صورت جدی توسط جمعی از طلاب و فضلای حوزه طراحی و آغاز و در گام اول آن سعی شد بستر تاریخی عملکرد امام‌خمینی و آیت‌الله خامنه‌ای روشن شود؛ چراکه فهم صحیح و مجتهدانه هر اندیشه‌ای متوقف بر فهم صحیح از عملکرد مبتنی بر آن اندیشه بوده و فهم صحیح عملکرد نیز متوقف بر فهم صحیح بستر زمانی تحقق آن‌هاست.

در این راستا مطالعات اولیه‌ای صورت گرفت و بر اساس آن، درسی با عنوان «سیره رهبران» در حوزه دانشجویی دانشگاه شریف در چند دوره تدریس شد. در این درس، عملکرد رهبران انقلاب با توضیح بستر تاریخی مورد نیاز، در جریان‌های مختلف ارائه شد.

در گام دوم با همکاری «پژوهشکده تمدن توحیدی»، طرحی پژوهشی تعریف شد که تاریخ معاصر ناظر به عوامل که شخصیت رهبران انقلاب و عملکرد و اندیشه‌های آنان را شکل می‌دهد، در آن ارائه شود. برای نیل به این هدف نیز تنها به بررسی رفتارها و خواندگی که مستقیماً با رهبران انقلاب مرتبط بود، بسنده نکرده و به فراخور حال، عملکرد سایر بزرگان و اشخاص و نیز شرایط کلی حاکم بر محیط نیز مورد بررسی قرار گرفت.

این کار پژوهشی با بررسی زندگی حضرت امام در چهار مرحله طلبگی، استادی، قیام و مبارزه و رهبری انقلاب آغاز شد و اولین خروجی کار، یعنی بررسی زندگی امام‌خمینی در دوره طلبگی در یک جلد به قلم اینجانب در سال ۱۳۹۴ به پایان رسید. دومین خروجی نیز برای دوره استادی در دو مجلد درسال ۹۷ با همین قلم به پایان رسید. دیگر مجلدات این پروژه نیز با اضافه شدن دوره‌های مختلف رهبری آیت‌الله خامنه‌ای و همکاری «پژوهشکده باقرالعلوم» به دست طلاب فاضل فعال در این پروژه در حال تدوین است.

کتاب «آقا روح‌الله» که اولین مجلد از این کار پژوهشی محسوب می‌شود، به علت برخی مشکلات بیش از ۶ سال در مرحله دریافت مجوز، نقد و ارزیابی، طراحی و چاپ و... باقی ماند و دو مجلد بعد نیز به همین سرنوشت دچار شدند؛ اما همه این مشکلات به لطف خداوند مقدمه خوبی برای اصلاح هرچه بهتر و ارائه اثری درخور ارائه سیره امامین انقلاب بود. باشد تا این اثر به قدر خود چراغی باشد برای گم‌نشدن راه ایشان».

موعظه

آیت‌الله محمدصالح کبیلی

با قصد قربت به همه اعمالت نگاه عبادت بزن

امام خمینی(ره) در کتاب شریف آداب الصلاة با تأکید بر لزوم و وجوب عرفان، حال شخص نماز گزار را بیان می‌فرماید و تصریح می‌کنند انسان می‌تواند با قصد قربت الهی همه اعمال خود را به صورت عبادت درآورد. انسان نباید در نماز خود را ببیند و کاملاً نباید برای خود خاصیتی ببیند که در این صورت شرک است که برای شخص عارف بسیار مشکل است چنین حالتی داشته باشد، اگر انسان نتواند حضور خدا را در خود پیدا کند لااقل نباید ایمان بیاورد به اینکه خود در را در محضر او ببیند.

امام(ره) می‌فرمایند: مرتبه دیگر که نازل‌تر است این است که انسان باید از عالم نفس خارج شده و انقطاع تام پیدا کرده و فقط خدا را ببیند؛ این کاری خیلی مشکل و نیازمند سال‌ها مجاهدت با نفس است.

امام(ره) می‌فرمایند: انسان باید از حضور و محضر نماز غافل نشود، فقط خدا را ببیند، از وجود خودش و اشیا دست بکشد، خود را در محضر خدا ببیند و ادب حضور را در پیشگاه الهی داشته باشد و بداند در محضر ربوبیت است. انسان می‌تواند با تلقین به ملکه و عادت برسد به‌طوری که نتواند از حال مراقبه دائمی خارج شود؛ ولی این امر به‌سادگی میسر نمی‌شود و نیازمند کشیک نفس کشیدن همیشگی است تا آنجایی که در تمرین واجبات و ترک محرمات، عدالت ملکه انسان شود. آیت‌الله خویی صرف استفامت و واجبات و ترک محرمات را منجر به پیدایش ملکه شدن عدالت در انسان می‌دانستند ولی امام(ره) افزون بر این موضوع تأکید داشتند در اثر مراقبات مکرر می‌توان تحصیل ملکه عدالت و تقوا نمود و عبد زمانی عبد است که معبود را در خود ببیند و در محضر او باشد. در حدیثی به نقل از بوحمزه ثمالی آمده: امام سجاد(ع) را دیدم که در حال نماز خواندن است و عبایشان از دوش مبارک افتاده ولی حضرت توجهی نفرموده تا از نماز فارغ شدند. این موضوع را از ایشان پرسیدم، فرمودند: وای بر تو اگر ایمانی دانی در خدمت چه کسی بودم؟ و این در حالی بود که تمام اعضای آن حضرت از نشستن در برابر خداوند می‌لرزید و مانند کسی نماز می‌خواند که گویا آخرین نمازش است و عبایشان از دوش مبارک افتاده است. این آموزش خیلی خوبی است و ما باید پیش از ورود به نماز کمی فکر کنیم که شاید این آخرین نماز ما است و فوری وارد نماز نشویم. تفکر در مرگ می‌تواند توجه بیشتری برایمان ایجاد کند.

استان

قائم‌مقام تولیت آستان قدس رضوی در دیدار نایب رئیس مجلس پاکستان تأکید کرد

تقویت وحدت کشورهای اسلامی برای مقابله با توطئه استکبار جهانی

قائم‌مقام تولیت آستان قدس رضوی تقویت وحدت کشورهای اسلامی برای مقابله با توطئه استکبار جهانی را امری ضروری برشمرد و گفت: جوامع اسلامی با اتحاد، انسجام، وحدت و بهره‌گیری از ظرفیت‌های اقتصادی، فرهنگی و عمرانی موجود در منطقه می‌توانند با اقدامات طالمانه استکبار جهانی مقابله کنند، به گزارش آستان‌نیوز، مالک رضا قاسم دیروز در دیدار قاسم خان سوری، نایب رئیس مجلس ملی پاکستان که در تالار شهید سلیمانی حرم مطهر رضوی برگزار شد، اظهار کرد: استکبار جهانی و همپیمانانش در تلاش هستند با ایجاد تفرقه میان مسلمانان و اعمال تحریم‌های ظالمانه، عرصه فعالیت کشورهای اسلامی را در حوزه اقتصادی، فرهنگی و سیاسی تنگ کنند؛ در این شرایط، برای مقابله با این توطئه، اتحاد و وحدت کشورهای اسلامی بسیار حائز اهمیت است.

رحمتی افزود: با توجه به این شرایط، تولیت معزز آستان قدس رضوی بر اتحاد، انسجام و وحدت جوامع اسلامی به‌ویژه کشورهای همسایه برای مقابله با فتنه‌ها و دسیسه‌های استکبار جهانی تأکید دارد.

وی تصریح کرد: جوامع اسلامی با اتحاد، انسجام، وحدت و بهره‌گیری از ظرفیت‌های اقتصادی، فرهنگی و عمرانی موجود در منطقه می‌توانند با اقدامات طالمانه استکبار جهانی مقابله کنند و با همکاری یکدیگر، صلح، رفاه، آسایش و آرامش را برای مردم منطقه به ارمغان آورند.

رحمتی به ظرفیت قابل توجه آستان قدس رضوی در حوزه رسانه نیز اشاره کرد و گفت: با توجه به این ظرفیت موجود، آمادگی داریم با شبکه‌های تلویزیونی و رادیویی پاکستان در حوزه پخش برنامه‌های تولیدی با محوریت معارف رضوی به زبان اردو و پخش زنده از شرایط زیارت اراده در برای عاشقان اهل بیت(ع) در این کشور فراهم شود. قاسم خان سوری، نایب رئیس مجلس ملی پاکستان هم در دیدار با تبریک و تسلیت ایام‌الله فرا رسیدن ماه رجب و شعبان، ضمن تبریک پیشاپیش عید مبعث گفت: تمدن اگرچه در نظر پژوهشگران و اندیشمندان این حوزه امری مادی و دنیوی است، اما با دید دقیق‌تر درخواهیم یافت نخستین پایه‌گذاران تمدن انسانی اسلام اعتباری بوده و تا چه اندازه‌ای نقش و مشکل خوب آب و هوا بلکه با پیروی از آموزه‌های الهی پایه‌ریزی شد.

وی افزود: هرچند پس از رحلت پیامبر، اسلام از مسیر اصلی خود منحرف شد، اما به علت آن مفاهیم ارزشی که پیامبر(ص) در جامعه بیان‌کرده بود، مسلمانان توانستند با این بن‌مایه‌های معرفتی ارزشمند، دست به ایجاد یک حرکت تمدنی بزرگ بزنند که آوازه آن در قرن چهارم و در زمان حکومت آل‌بویه شنیده است.

دیدگاه

حرکت‌های شیعی همیشه در مسیر تمدن‌سازی حرکت کردند

دبیر علمی همایش ملی انقلاب اسلامی و اتفاق تمدنی آینده گفت: هرگاه شیعیان قدرت پا به دست گرفتند حرکت‌های تمدنی ایجاد شد. نمونه بارز آن حکومت آل‌بویه، صفویان و اسماعیلیان هستند.

به گزارش خبرگزاری فارس، مراسم اختتامیه «همایش ملی انقلاب اسلامی و اتفاق تمدنی آینده» ۳ امشنداه در حوزه هنری برگزار شد. محمدحسین رجبی دوانی، دبیر علمی این همایش ضمن تبریک پیشاپیش عید مبعث گفت: تمدن اگرچه در نظر پژوهشگران و اندیشمندان این حوزه امری مادی و دنیوی است، اما با دید دقیق‌تر درخواهیم یافت نخستین پایه‌گذاران تمدن انسانی اسلام اعتباری بوده و تا چه اندازه‌ای نقش و مشکل خوب آب و هوا بلکه با پیروی از آموزه‌های الهی پایه‌ریزی شد.

وی افزود: هرچند پس از رحلت پیامبر، اسلام از مسیر اصلی خود منحرف شد، اما به علت آن مفاهیم ارزشی که پیامبر(ص) در جامعه بیان‌کرده بود، مسلمانان توانستند با این بن‌مایه‌های معرفتی ارزشمند، دست به ایجاد یک حرکت تمدنی بزرگ بزنند که آوازه آن در قرن چهارم و در زمان حکومت آل‌بویه شنیده است.

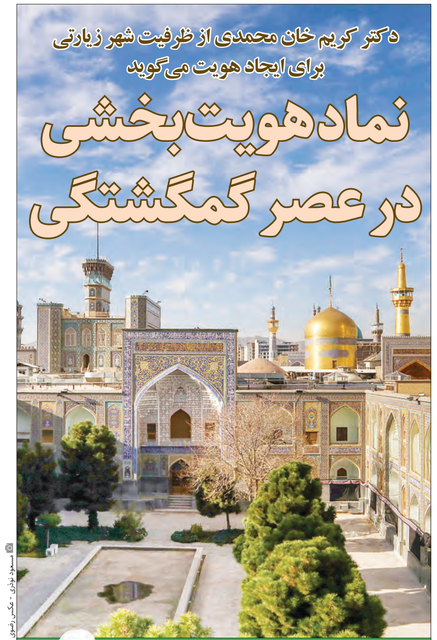

دکتر کریم خان محمدی از ظرفیت شهر زیارتی برای ایجاد هویت می‌گوید

نماد هویت‌بخشی در عصر گمگشتگی

برای ایجاد هویت به برخی نمادهای ثابت و پایدار و شناسنامه‌دار نیاز داریم. نمونه نماد ثابت، پایدار و شناسنامه‌دار در حوزه تمدن اسلامی، حرم‌های مطهر است. حرم در واقع یا خود امام(ع) برای ما نماد و یک چراغ است.

نویسنده

محسن فاطمی نژاد

بسیاری هویت را نه یک چالش چند ساله بلکه چالشی طولانی‌مدت می‌خوانند که امروزه بیش از پیش خود را در مظاهر شهری نشان می‌دهد و در این قضیه نمادهای دینی در شهرهای زیارتی همچون یک نقطه مرکزی، توجهات و منازعات میان کنشگران را به صورت مداوم به خود می‌کشد. تلاش برای هویت‌یابی حول این نمادها که حامل خاطرات مشترک مردم و مفاهیم فرهنگی و اجتماعی هستند و معانی ضمنی گسترده‌ای را در ذهن مردم یک شهر منتقل می‌کنند، از بحث‌های رایج این روزها در شهرهای زیارتی است. ما در خصوص هویت‌بخشی در شهر زیارتی با حجت‌الاسلام‌والمسلمین دکتر کریم خان‌محمدی گفت‌وگو کرده‌ایم. دکترخان‌محمدی، دکترای فرهنگ و ارتباطات، دانش‌آموخته سطح خارج فقه و اصول حوزه علمیه قم، عضو هیئت علمی گروه جامعه‌شناسی دانشگاه باقرالعلوم(ع) و رئیس پژوهشکده مطالعات دینی فرهنگ، وابسته به پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات است.

■ **جناب خان‌محمدی، امروزه اصطلاح «هویت» یک نقطه محوری در بحث‌های ناظر بر شهر به‌خصوص شهرهای زیارتی به حساب می‌آید. واژه‌ای که دامنه کشمکش حول آن خود را در تمام ابعاد اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی شهر نشان می‌دهد. ظوهور به این مفهوم که از جاذبه شدن انسان‌ها را زیاد کردیم که به لحاظ فرهنگی ندارد. در خصوص موضوع هویت ما این مشکل را در همه شهرها و کشورها داریم.**

■ **شما در یکی از پژوهش‌های خود درباره حرم امام رضا(ع) به موضوع هویت‌بخشی اشاره می‌کنید و می‌گویید مثلاً ما باید مردم را از گزاره «ضامن آهو» بودن امام رضا(ع) به «عالم آل محمد» بودن ایشان سوق بدهیم. در ادامه اشاره کرده بودید در این فرایند باید با مطالعه و پژوهش به یک خودآگاهی رسید تا بسیار از آن هویت‌بخشی اتفاق بیفتد. در خصوص مکان‌های مقدسی چون حرم مطهر رضوی چگونه باید این هویت‌بخشی را در این مکان اعتماد داد؟**

برای ایجاد هویت به برخی نمادهای ثابت و پایدار و شناسنامه‌دار نیاز داریم. نمونه نماد ثابت، پایدار و شناسنامه‌دار در حوزه تمدن اسلامی، حرم‌های مطهر است. حرم در واقع یا خود امام(ع) برای ما نماد و یک چراغ است. هدی و سفینه النجاه؛ امام حسین چراغ است و هرچقدر نیز من به اطلاعاتی زیاد باشد، این چراغ نورش غلبه پیدا می‌کند. خیلی ها حتی اگر گمراه هم شوند نور آن را می‌بینند، از وجود «صلاح و اصلاح» هم باید بگویم آقای «ایزوسو» در مورد این عبارت می‌گوید در زمان‌های قدیم، راه‌ها این طوری نبود، این‌ها می‌آمدند و بالای کوه‌ها نور روشن می‌کردند، یعنی روی کوه‌ها یک سنگی بنا می‌کردند و بعد آتش روشن می‌کردند و با رنگ آتش نشان می‌دادند شرق و غرب کدام است. به این‌ها هادی می‌گفتند. یعنی کارکردی که می‌آمد، این نور را نمادسازی داریم. نمادهای برزگی که عَلَم باشند و نگذارند جان‌های ما گمراه شوند. ملکوار خود شهید سلیمانی که من به‌تازگی یک مقاله‌ای در این باره نوشتم می‌تواند تبدیل به یک نماد شود تا هر وقت آدم گم شد، آن را ببیند. در صورت «اصلاح و اصلاح» هم باید بگویم آقای «ایزوسو» در مورد این عبارت می‌گوید در زمان‌های قدیم، راه‌ها این طوری نبود، این‌ها می‌آمدند و بالای کوه‌ها نور روشن می‌کردند، دلیلی که ذکر شد دچار یک گمگشتگی و سرگیجه هستیم. ما باید به نمادهایی که در این زمینه داریم، به‌خصوص در ظرفیت‌های همچون مرقد شریف حضرت رضا(ع) یا سرمایه‌های فرهنگی چه از حیث زمانی و چه از حیث مکانی همچون عاشورا و حرم امام رضا(ع)، خیلی اهمیت بدهیم. یعنی در دین غوغای گمگشتگی، حرم امام رضا(ع) می‌تواند ما را به لحاظ فرهنگی نجات دهد. منتها دغدغه‌ام این است آگاهی چنان عوامانه با این مسائل برخورد می‌کنند که بُعد علمی‌اش را مغفول می‌گذارند.

اگر برخواهیم از این سرمایه‌های فرهنگی تنگ‌نظرانه استفاده کنیم یعنی با امام رضا(ع) جوری برخورد کنیم که وقتی کسی می‌آید، بیینند اینجا فقط محتواهای عوامانه ترویج می‌شود و برای همه ذائقه‌ها پاسخ درخوری نداشته باشیم، از اینجا فاصله خواهد گرفت.

بنابراین در وهله اول با اهمیت این زیارتگاه‌های مقدس روبه‌رو هستیم که باید خیلی به آن بپردازیم و قدر آن را بدانیم و بعد اینکه باید آن‌ها را به‌روز کنیم، یعنی جوری باشد که هر کسی که می‌آید بیاید و آنجا سیهمش را بگیرد. ممکن است یک روستایی ساده‌دل باشد؛ او یک چیزی از این آستان می‌خواهد که باید به آن پاسخ داده شود. من فکر می‌کنم عمده مخاطب حرم این قشر هستند. ولی در عین حال افراد تحصیلکرده نیز تشریف می‌آورند. چون پس از انقلاب ما این قدر دانشگاه‌ها را زیاد کردیم که الان بعید می‌دانم کسی لیسانس یا فوق لیسانس نداشته باشد.

در این فضا نباید کار مطالعاتی را به سطح عوامانه صرف منحصر کنید. ایده اصلی من این است امام رضا(ع) را در سطح ضامن آهو نگه نداریم -نمی‌خواهم این را انکار کنم بلکه می‌خواهم بگویم در یک سطح است- و صرفاً ایشان را با استعاره ضامن آهو و بعد شفقت و شفابخشی اش به مردم معرفی نکنیم، بلکه یک استعاره دیگر را به مردم بدهیم تا پرسش‌برانگیز شود و بتوانیم با آن همراه شدن و همسو شدن پرسیدند خصوص آن‌ها اقدام نکنیم. من یک مقاله‌ای با عنوان چنار خونبار الموت قزوین نوشتم و آنجا اثبات کردم این قضیه‌ای که می‌گویند روز عاشورا این چنار خون می‌آید، نیست و یک مقدارهم با ابهام نوشته بودم که آن‌هایی که ساده‌تر بودند و می‌خواندند می‌پرسیدند بالاخره نتیجه صحت و سقم این قضیه چه شده است، عمدتاً این کار را کرده‌ایم چراکه اهل اندیشه می‌فهمد قضیه چیست و آن کسی که ساده‌تر است لزومی ندارد با او جدال کنیم، من نظرم این است این روادی‌ها باید مسکوت گذاشت و قضیه را واگذار به عوام کرد. ما باید مضامینی برای اهل فن و علم تولید کنیم ولی اینکه مدام بیاییم بگوییم این خرافی است و این کار را نکنید وقاحتی... اگر این کار را نکنیم، خود به خود مشکل حل خواهد شد.

شفیعی در ادامه تصریح کرد: آیت‌الله مکارم شیرازی در سال ۱۳۸۲ در همایش ضفه مقاله‌ای را از ضرورات فقه اسلامی برشمردند، همچنین مرحوم آقای بروجردی که شخصیتی تقریبی بودند فقه شیعه را حاشیه بر فقه اهل سنت می‌دانستند، یعنی باید با فقه اهل سنت آشنا شویم. در بین فقهای اهل سنت هم این تعبیر وجود دارد که فقه مقارن واجب است یعنی آن را در مقام مشروعیت‌سازی برای فرقه بیرس‌مارند. علمیه هیئت علمی پژوهشکده اسلام تمدنی گفت: فقه مقارن در شیعه و سنتی، کاملاً در حاشیه بوده و برای مقاطع اصلاً توجهی به آن نشده است ولی به طبع زمانی اعرابی کاملاً مذموم و منفور بوده و هیچ وقت از دستگاه معرفتی شیعه و سنتی حذف نشده است، به همین دلیل در دوره معاصر این بحث کم‌کم مورد توجه جدی قرار می‌گیرد، به‌طوری که فراوان نوشته‌هایی می‌بینیم که مسائلی را با نگاه فقه مقارن مورد بحث و بررسی قرار می‌دهند و حتی گاهی یک باب فقهی مانند فقر بررسی می‌شود. پس با حرکت بسیار پرتمرتر در دوره معاصر روبه‌رو خواهیم شد و اهمیت آن به‌تدریج در حال فهم شدن است.

وی اضافه کرد: یکی از نشانه‌های اهمیت فقه مقارن، توسعه و تکمیل فهم ائمه نقلی است؛ یعنی گاه برای فهم یک نقل و خبر چه در شیعه و چه در سنت نیازمند نگاه مقارن هستیم و اینکه ببینیم فهم